

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ОПШТИНЕ СТАРА ПАЗОВА

НАРАТИВНИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД
ОПШТИНЕ СТАРА ПАЗОВА ЗА 2017. ГОДИНУ

Децембар, 2017. године

САДРЖАЈ	страница
ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ЦЕНТРУ ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД	2
1. УВОДНИ ДЕО	3
2. КАПАЦИТЕТИ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД	8
2.1 Структура запослених и недостајућих радника	8
2.2 Организација рада	9
2.3 Услови рада	10
2.3.1 Правни акти и јавне набавке	10
2.4 Обука и усавршавање радника	11
2.5 Притужбе на рад Центра за социјални рад	16
3. КОРИСНИЦИ УСЛУГА ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД	16
3.1 Анализа заступљености корисничких група, проблема и појава	16
3.2 Тешкоће у раду у односу на посебне корисничке групе	18
4. ПОСЛОВИ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД НА ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА, ПРИМЕНИ МЕРА И ОБЕЗБЕЂИВАЊУ УСЛУГА	18
4.1 Права, мере и услуге које обезбеђује Република	18
4.2 Права, услуге и олакшице које обезбеђује локална самоуправа	20
4.3 Примери добре праксе у стручном раду	23
4.4 Организациони и кадровски проблеми у вођењу случаја и супервизији	24
4.5 Улога Центра за социјални рад у планирању социјалне заштите у локалној средини – сарадња са локалном самоуправом	25
4.6 Доступност и распрострањеност локалних услуга у заједници	25
4.7 Рад Координационог тела и Интерног тима за заштиту од насиља у породици	27
4.8 Пројекти	27
4.9 Информисање	29
5. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА	29

ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ЦЕНТРУ ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ОПШТИНЕ СТАРА ПАЗОВА
 МЕСТО (ОПШТИНА/ГРАД)..... Стара Пазова
 ГОДИНА ОСНИВАЊА..... 1982.
 ДИРЕКТОР..... Рада Жугић
 Е-mail..... starapazova.csr@minrzs.gov.rs
 АДРЕСА И ПОШ. БРОЈ..... Ћирила и Методија 18, Стара Пазова, 22300
 ТЕЛЕФОНИ / TELEFAX..... 022/310-353, 022/310-373

1. УВОДНИ ДЕО

• ПРЕДМЕТ ИЗВЕШТАЈА

Предмет извештаја је делатност Центра за социјални рад општине Стара Пазова у периоду од 01.01.2017. године до 31.12.2017. године. Извештај садржи интерпретацију, коментаре и критички осврт на постојеће стање, уочене тенденције и промене у раду, указује на проблеме и тешкоће у реализацији заштите и пружању помоћи грађанима, представља податке о недостајућим услугама и обрађује друга значајна питања.

• ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ИЗВЕШТАЈА

Основ за израду извештаја представљају подаци из електронске евиденције Центра за социјални рад која се води у програму „Интеграл“, друга електронска, штампана и писана евиденција, аналитички материјал (месечни, периодични и годишњи извештаји о раду), извештаји о реализованим пројектима и прописи у области социјалне заштите. У извештају су коришћени и подаци добијени из евиденције Општинске управе Општине Стара Пазова, Основног суда у Старој Пазови, Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање – испостава Стара Пазова, Националне службе за запошљавање – испостава Стара Пазова, као и званични подаци Републичког завода за статистику и Општине Стара Пазова.

• КОМЕ ЈЕ НАМЕЊЕН ИЗВЕШТАЈ И КО ЋЕ ГА РАЗМАТРАТИ

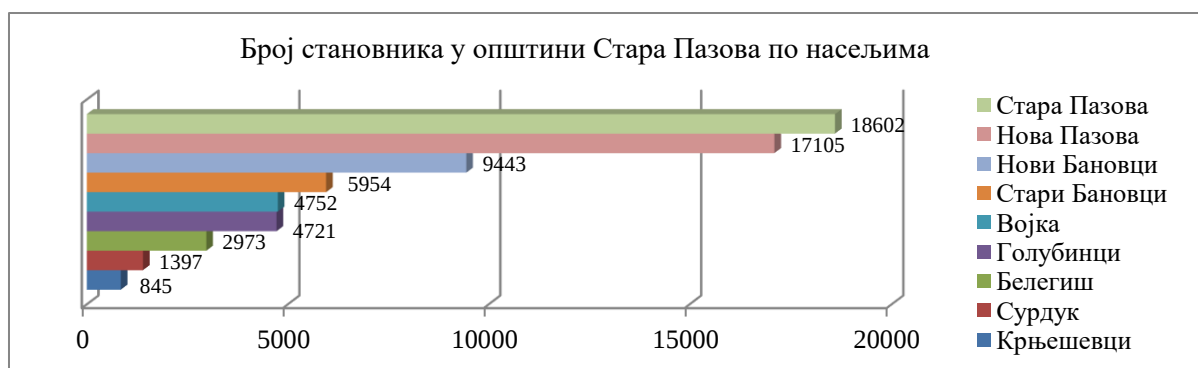
Извештај је намењен:

- Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања;
- Покрајинском секретаријату за социјалну политику, демографију и равноправност полова;
- Републичком заводу за социјалну заштиту;
- Покрајинском заводу за социјалну заштиту;
- управном одбору;
- надзорном одбору;
- локалној самоуправи;
- медијима;
- стручној и широј јавности.

• ОСНОВНА СОЦИО-ЕКОНОМСКА ОБЕЛЕЖЈА ОПШТИНЕ

СТАНОВНИШТВО

Према резултатима Пописа становништва Републичког завода за статистику из 2011. године, у општини Стара Пазова живи укупно 65792 становника. Становништво живи у 10 насеља, од којих су два градског типа (Стара Пазова – 18602 становника и Нова Пазова – 17105 становника), једно мешовитог типа (Нови Бановци са насељем Бановци Дунав – 9443 становника) и шест сеоског типа (Стари Бановци – 5954 становника, Војка – 4752 становника, Голубинци – 4721 становника, Белегиш – 2973 становника, Сурдук – 1397 становника и Крњешевци – 845 становника). Број становника по насељима у општини Стара Пазова приказан је у Графикону 1.

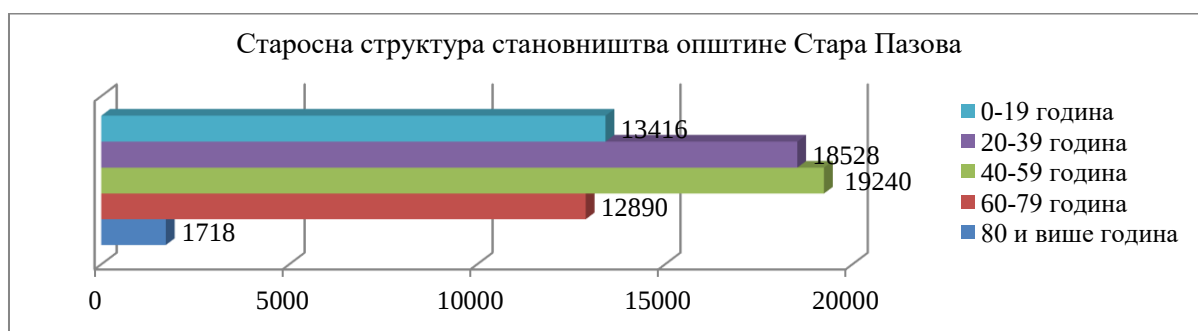
Графикон 1 – Број становника по насељима у општини Стара Пазова

Становништво општине карактерише готово подједнак удео мушкараца – 32332 (49%) и жена – 33460 (51%) у укупној популацији. Полна структура становништва општине приказана је у Графикону 2.

Графикон 2 – Полна структура становништва општине Стара Пазова

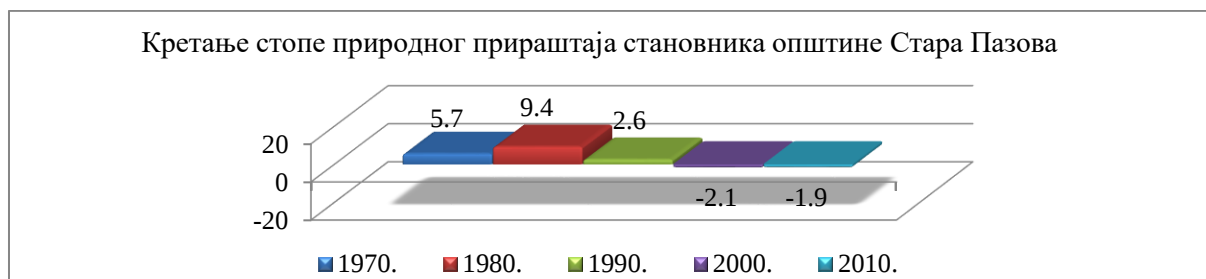
Према старосној структури становника доминирају лица старости 40-59 година – 19240 (29%) и старости 20-39 година – 18528 (28%), док је нешто мање особа у старосним групама 0-19 година – 13416 (20%) и 60-79 година – 12890 (20%). Старијих од 80 година има укупно 1718 (3%). Старосна структура становништва општине представљена је у Графикону 3.

Графикон 3 – Старосна структура становништва општине Стара Пазова

Посматрано у односу на укупан број становника настањених у општини Стара Пазова, удео особа старијих од 60 година износи 22,2% (14608), што општину сврстава у локалитете у којима се становништво налази у стадијуму дубоке демографске старости. О старењу становништва општине сведоче подаци да је учешће грађана старијих од 60 година у укупној популацији износило **1953. године 9,1%** (33352 становника – 3062 стара лица), **1961. – 9,6%** (41036 становника – 3950 старих лица), **1971. – 13%** (43477 становника – 5665 старих лица), **1981. – 13,6%** (52461 становника – 7120 старих људи), **1991. – 14,34%** (57620 становника – 8263 старих људи), **2002. – 18,75%** (67576 становника – 12736 старих људи) **2011. – 22,2%** (65792 становника – 14608 старих људи).

Општину Стара Пазова карактерише негативан природни прираштај, а стопа природног прираштаја, посматрана у десетогодишњим временским интервалима, након првобитног раста у периоду од 1970. до 1980. године, бележи константно опадање до 2010. године. Приказ кретања стопе природног прираштаја становника општине дат је у Графикону 4.

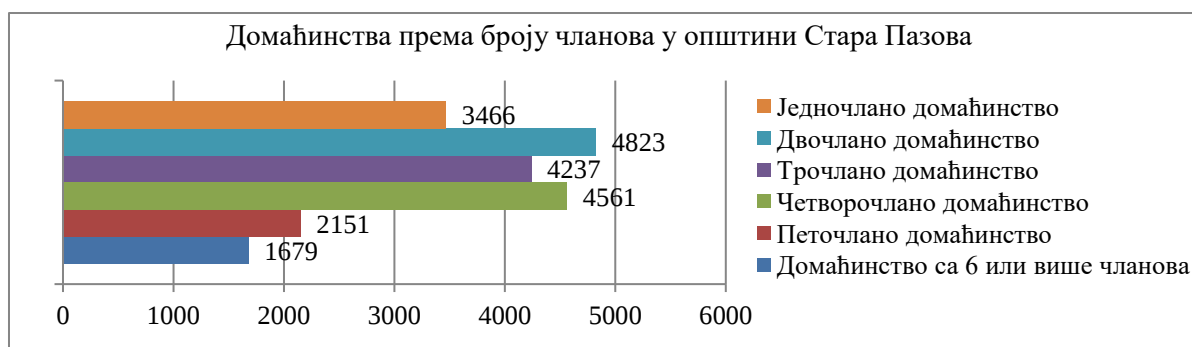
Графикон 4 – Кретање стопе природног прираштаја становника општине Стара Пазова од 1970. до 2010. године

Када је у питању кретање броја становника општине, може се увидети значајан пораст броја становника у периоду између пописа 1991. године и 2002. године, који је узрокован механичким увећавањем популације. Приказ кретања броја становника у општини и појединачним насељима општине дат је у Табели 1.

НАСЕЉЕ	1991.	2002.	2011.	Индекс кретања броја стан. између 1991. и 2002. год.	Индекс кретања броја стан. између 2002. и 2011. год.
Стара Пазова	17138	18628	18602	108,7	99,9
Нова Пазова	16120	18220	17105	113	93,9
Нови Бановци и Бановци Дунав	6542	9354	9443	143	100,9
Стари Бановци	4046	5442	5954	134,5	109,4
Војка	4625	5075	4752	109,3	93,6
Голубинци	4494	5112	4721	113,7	92,3
Белегиш	2622	3119	2973	118,9	95,3
Сурдук	1252	1603	1397	128	87,1
Крњешевци	781	1023	845	131	82,6
УКУПНО	57620	67576	65792	117,3	97,4

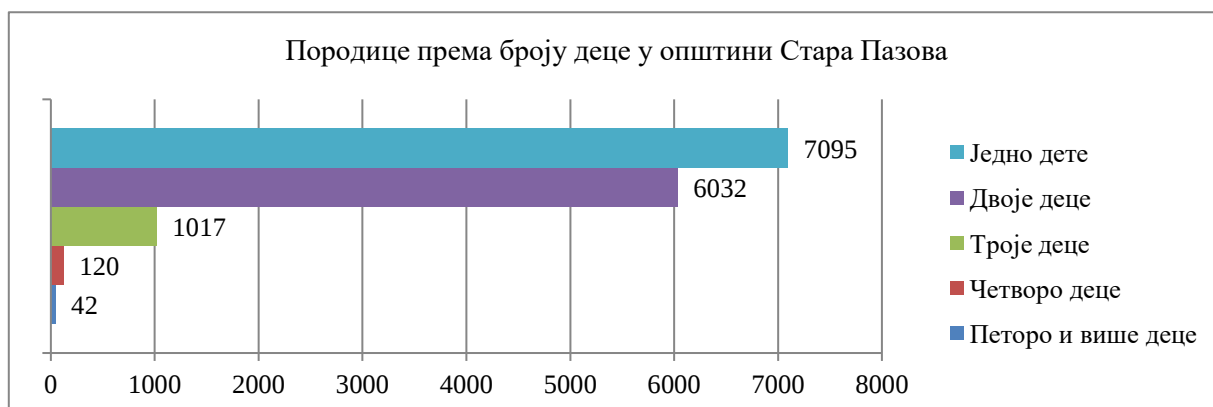
Табела 1 – Кретање броја становника општине од 1991. до 2011. године по насељима

У општини Стара Пазова има укупно 20917 домаћинстава, од којих је највише двочланих – 4823 (23%), четворочланих – 4561 (22%) и трочланих – 4237 (20%), док је нешто мањи број једночланих – 3466 (17%), петочланих – 2151 (10%) и домаћинстава са 6 или више чланова – 1679 (8%). Приказ домаћинстава према броју чланова у општини Стара Пазова дат је у Графикону 5.

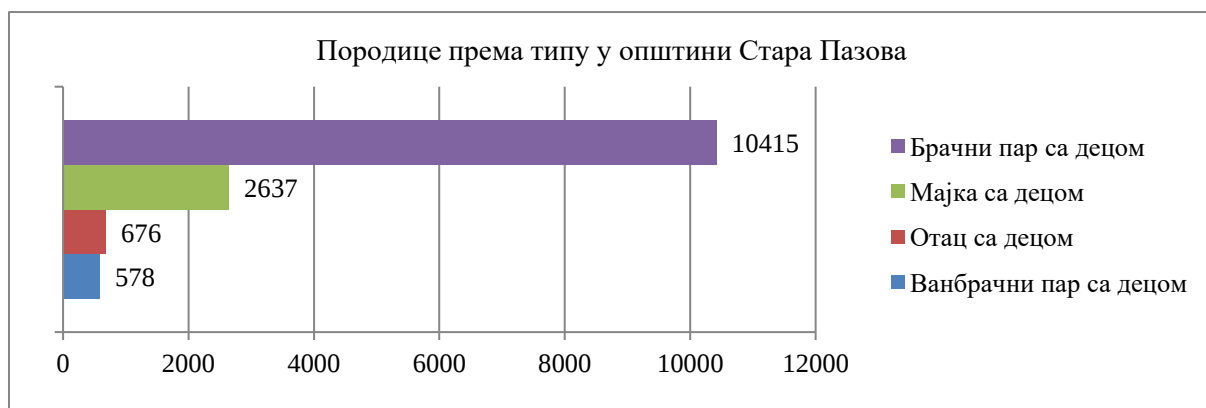

Графикон 5 – Домаћинства према броју чланова у општини Стара Пазова

У општини је настањено укупно 14306 породица. Према броју деце, доминирају породице са једним дететом – 7095 (50%) и два детета – 6032 (42%), док је знатно мањи број породица са три – 1017 (7%), четири – 120 (0,8%) и петоро и више деце – 42 (0,2%). Просечан број деце у породици износи 1,60. Према типу породице, највише је брачних парова са децом – 10415 (73%), а знатно је мање породица у којима живи мајка са децом – 2637 (18%), отац са децом – 676 (5%) и ванбрачни парови са децом – 578 (4%). У Графиконима 6 и 7 приказане су породице према броју деце и типу у општини Стара Пазова.

Графикон 6 – Породице према броју деце у општини Стара Пазова

Графикон 7 – Породице према типу у општини Стара Пазова

Општинска управа општине Стара Пазова располаже податком да је у 2017. години на територији општине закључено 455 бракова, а број склопљених бракова у односу на претходну (2016.) годину увећан је за 21%. Број развода парница у

извештајном периоду, према подацима Основног суда у Старој Пазови, износио је 113 и смањен је за 10% у односу на 2016. годину у којој је било покренуто 125 бракоразводних парница.

Општину Стара Пазова карактерише мешовит национални и етнички састав, па су тако, поред припадника већинске српске (54516 становника/83%), у значајном уделу заступљени припадници словачке (5212 становника/8%) и хрватске (1336 становника/2%) националности и ромске популације (1193 становника/2%). Приказ становништва општине према националном и етничком саставу дат је у Графикону 8.

Графикон 8 – Становништво општине Стара Пазова према националном и етничком саставу

ПОКАЗАТЕЉИ ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКЕ СТРУКТУРЕ ОПШТИНЕ

Општина Стара Пазова налази се у Аутономној покрајини Војводина, припада региону Срема и спада у ред развијених општина Србије. Територија општине обухвата површину од 351 km² земљишта равничарског типа. Удаљена је 30 km од Београда и 45 km од Новог Сада са којима је, као и са свим дестинацијама Европе, повезана путевима међународног ранга, железничким саобраћајем и пловним током Дунава који у дужини од 24 km протиче њеном територијом.

Општину Стара Пазова карактерише постојање четири инфраструктурно опремљене индустријске зоне које се простиру површином од око 1500 ha и захватају територије три насеља – Старе Пазове, Нове Пазове и Крњешеваца. У наведеним индустријским зонама своја постројења су изградиле неке успешне светске компаније, као што су “Mercedes-Benz“, “Nestle“, “Volvo“, „Husqvarna“, “Gorenje“, „DHL“, „Muhlbauer“, “Alumil“, “Milšped“, “Grubin“, „Greiner i JP Packaging“, “Artinvest“. Са циљем омогућавања даљег привредног развоја општине, у наредном периоду планира се проширење постојећих и развој нових индустријских зона.

Општина Стара Пазова једна је од првих и најуспешнијих у области мале привреде у бившој Југославији. О развијеном приватном предузетништву сведочи податак да данас у општини постоји преко 1000 приватних предузећа и преко 3000 предузетничких радњи. Од индустријских делатности нарочито су заступљене металопрерађивачка, металска, пластичарска, гумарска и дрвнопрерађивачка индустрија и грађевинарство.

Погодности које пружа плодно равничарско тло (30000 ha) и повољни климатски услови допринеле су развоју ратарства у општини, при чему доминирају узгој пшенице, кукуруза, сунцокрета, јечاما, соје, шећерне репе и др. Поред ратарства, заступљено је и сточарство, нарочито узгој говеда, крава и свиња.

Према подацима Националне службе за запошљавање, просечан број незапослених лица у општини Стара Пазова у 2017. години износио је 2323 на месечном нивоу. Просечан број незапослених лица смањен је за 17% у односу на претходну, 2016. годину, када је на евиденцији НСЗ било просечно 3184 незапослених лица месечно. Незапослених жена је у просеку било 1262, а у структури укупног броја незапослених жене су учествовале уделом од 54%.

Према званичним подацима Републичког завода за статистику, просечна месечна зарада по запосленом у општини Стара Пазова у 2017. години износила је 54.618 РСД, а просечна зарада без пореза и доприноса била је 39.792 РСД.

РФ ПИО располаже податком да је у 2017. години у општини било укупно 11.885 корисника пензија. Пензионисана лица чине 18% укупног броја становника општине (65792). У структури корисника пензија преовлађују корисници старосне пензије – 7.333, док је нешто мањи број корисника породичне пензије – 2.670 и инвалидске пензије – 1.882.

2. КАПАЦИТЕТИ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

2.1 СТРУКТУРА ЗАПОСЛЕНИХ И НЕДОСТАЈУЋИХ РАДНИКА

У Центру за социјални рад општине Стара Пазова је на дан 31.12.2017. године било запослено 29 радника на неодређено време, 9 радника на одређено време, а 2 радника била су ангажована на раду у пројекту. Такође, уговором о волонтирању ангажована су 3 лица, а један приправник ангажован је преко програма стручне праксе. Две запослене које су у радном односу на одређено време користиле су породично одсуство, а за њихова радна места обезбеђене су замене. Током извештајног периода два радника запослена на неодређено време – социјални радник и возач, стекли су услове за остваривање права на пензију и истима је престао радни однос.

У Центру за социјални рад на дан 31.12.2017. године запослени су:

- директор установе
- руководиоца службе – радник у пријемној канцеларији
- 2 супервизора
- 12 водитеља случаја различитих стручних профила
- 2 радника у канцеларији за материјална давања
- 3 правника
- 3 радника на пословима планирања и развоја
- 5 административно-финансијских радника
- 2 техничка радника
- особље Службе за помоћ у кући (организациона јединица): руководиоца/социјални радник, 4 домаћице – неговатељице и возач;
- особље Клуба за одрасла и старија лица (организациона јединица) – домаћица клуба
- радници ангажовани у Саветовалишту за брак и породицу (пројекат) – 2 радника.

Радници који у Центру за социјални рад обављају више послова су:

- социјални радник ангажован као (1) радник у пријемној канцеларији и (2) руководиоца службе
- социјални радник ангажован као (1) супервизор и (2) руководиоца Службе за заштиту деце и младих
- социјални радник ангажован као (1) супервизор и (2) руководиоца Службе за заштиту одраслих и старих

- правник ангажован као (2) правник и (2) руководиоца Службе за правне послове

- социјални радник ангажован као (1) руководиоца и (2) социјални радник Службе за помоћ у кући и Клуба за одрасла и старија лица.

Структура финансирања радних места свих запослених радника у Центру за социјални рад (38) према извору финансирања (искључиво Република или искључиво Општина Стара Пазова) је следећа: из буџета Републике финансира се рад 17 запослених, а у буџету Општине Стара Пазова обезбеђују се средства за рад 21 запосленог. У Центру за социјални рад нема радног места које истовремено финансирају оба извора.

Од недостајућих кадрова изражава се потреба за запослењем социјалног радника и возача на неодређено време, као и трајно ангажовање стручних радника запослених на одређено време.

2.2 ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА

Запослени у Центру распоређени су унутар следећих организационих јединица:

1. Служба заправне послове;
2. Служба за заштиту деце и младих;
3. Служба за заштиту одраслих и старих;
4. Служба за финансијско-административне послове;
5. Служба за помоћ у кући;
6. Клуб за одрасла и старија лица;
7. Техничка служба.

Центар за социјални рад у оквиру посебне организационе јединице – **Службе за помоћ у кући**, пружа услуге помоћи у кући за одрасле особе са инвалидитетом и старија лица. У Служби су запослени руководиоца – социјални радник, пет домаћица-неговатељица и возач. Наведено особље ради искључиво на пословима пружања услуга у заједници, а њихов рад у целости финансира локална самоуправа. Центру за социјални рад је у извештајном периоду од стране Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања издата *лиценца* за пружање услуга помоћи у кући.

Клуб за одрасла и старија лица је организациона јединица Центра за социјални рад у оквиру које се пружају дневне услуге за одрасле особе са инвалидитетом и старија лица. У Клубу је ангажована домаћица клуба, чије радно место финансира локална самоуправа. Ова услуга не подлеже лиценцирању.

Општина Стара Пазова од 2003.године континуирано финансира рад пројекта “**Саветовалиште за брак и породицу**”. У пројекту су ангажована два стручна радника – психолог и правник, запослена на одређено време. Међутим, због целисходније организације рада и недостатка одговарајућих професионалних кадрова, психолог и правник су распоређени на послове јавних овлашћења, а саветодавно-терапијске услуге у Саветовалишту пружају два стручна радника – социјални радник и специјални педагог, који су стекли звања породичног терапеута. Радна места ових стручних радника финансира Република, с обзиром на то да поред пружања услуга у Саветовалишту обављају и послове јавних овлашћења (супервизор/руководилац и водитељ случаја). Проценат ангажовања ових стручних радника на различитим пословима условљен је потребама и приоритетима у раду и није прецизно утврђен, узимајући у обзир настојање Центра за социјални рад да у наредном периоду на трајан начин регулише статус Саветовалишта кроз оснивање организационе јединице и уреди структуру и финансирање ових радних места.

2.3 УСЛОВИ РАДА

Рад Центра се одвија у згради која је у власништву локалне самоуправе, а рад Клуба у његовом саставу је организован на оближњој локацији – у градском парку, у објекту уступљеном на коришћење од стране Општинског удружења пензионера. Објекти задовољавају критеријуме приступачности особама са инвалидитетом, која се огледа у постојању рампи, рукохвата, приступачног приземља и тоалета.

Центар за социјални рад располаже потребном опремом за рад која обухвата пет возила (марке: „Fiat“ – два возила, „Dacia“, „Застава“ и комби возило марке „Opel“ специјализовано за превоз особа са инвалидитетом), рачунаре (ком. 35), преносиве рачунаре (ком. 2), штампаче (ком. 19), скенере (ком. 4), пројектор (ком. 1), камере (ком. 8), телевизоре (ком. 2), клима уређаје (ком. 12), фотокопир апарате (ком. 2), веш машину (ком. 1), гасне котлове (ком. 2), канцеларијски намештај за 18 канцеларија и две сале са пратећим канцеларијским материјалом, кухињске елементе и апарате за 3 кухиње, столове и столице, гарнитуре за седење, медицинске апарате за мерење ТА и ШУК и др.

Током извештајног периода, захваљујући средствима обезбеђеним од локалне самоуправе, окречена је целокупна унутрашњост зграде у којој се одвија рад Центра за социјални рад и замењени су врата и прозори у приземљу зграде.

Од потребне опреме за рад набављено је 3 рачунара, монитор, штампач, и фотокопир апарат. У циљу побољшања просторно-техничких услова за рад, купљена су 2 клима уређаја и намештај – комоде, канцеларијски столови, полице, сто.

Уз подршку Координационог тела за родну равноправност и Општине Стара Пазова, набављени су паник тастери и инсталирани у просторијама Центра за социјални рад, чиме је повећан ниво безбедности корисника и запослених. Такође, набављено је 8 камера, телевизор и монитор за видео надзор.

За одржавање ресурса којима располаже Центар за социјални рад обезбеђена је подршка различитих сервиса. Одржавање програма „Интеграл“ обезбеђује компанија РССОМ (Интегрисани информациони системи центара за социјални рад Републике Србије).

2.3.1. Правни акти и јавне набавке

У извештајном периоду спроведене су радње у складу са прописима о заштити од пожара. Урађен је План заштите од пожара и План обуке запослених о заштити од пожара.

Такође, донет је Правилник о употреби службених возила, којим је предвиђен начин коришћења и праћења употребе службених возила Центра за социјални рад.

Током 2017. године, у складу са планом јавних набавки, спроведене су јавне набавке горива за потребе службених возила Центра за социјални рад. Такође, спроведена је јавна набавка мале вредности за набавку угља за кориснике новчане социјалне помоћи у јануару 2017. године. Септембра месеца 2017. године спроведен је поступак набавке угља у отвореном поступку, и том приликом је набављено 1600 тона угља. Поступци су спроведени транспарентно, уз учешће више понуђача и без жалби на спроведени поступак. Спровођено је и више поступака набавки на које се не примењује Закон, у складу са планом јавних набавки.

2.4 ОБУКА И УСАВРШАВАЊЕ РАДНИКА

Стручни радници и други радници запослени у Центру за социјални рад су током извештајног периода похађали следеће акредитоване програме обуке и присуствовали следећим семинарима, конференцијама и другим скуповима:

- 02.-13.01.2017. „Напредни тренинг за рад са сексуалним и родним мањинама и њиховим породицама у систему социјалне заштите“; организатори: Асоцијација ДУГА, Канцеларија за људска и мањинска права Владе Републике Србије;
- 10.02.2017. Конференција „Напредни тренинзи за рад са сексуалним и родним мањинама у систему социјалне заштите“; организатор: Канцеларија за људска и мањинска права Владе Републике Србије и Асоцијације ДУГА;
- 20-23.02.2017. Обука за водитеља случаја; организатор: Републички завод за социјалну заштиту;
- 28.02.2017. „Управљање временом“; аутор и водитељ: Дајана Костић, ЦСР Стара Пазова;
- 13.03.2017. „Примена Водича за културно компетентну праксу у социјалној заштити“; организатор: Покрајински завод за социјалну заштиту;
- 25.03.2017. „Помоћ у кући са елементима базичне неге“; организатор: Caritas;
- 29.03.2017. „Волонтеризам у служби социјалне заштите“; организатор: Стална конференција градова и општина – Мрежа за социјалну заштиту;
- 03.04.2017. „Превенција синдрома сагоревања код професионалаца у социјалној заштити“; аутори и водитељи: Марина Вукотић, Ивана Копривица;
- 03-06.04.2017. „Обука за вођење случаја“; организатор: Републички завод за социјалну заштиту;
- 08.04.2017. Сајам услуга социјалне заштите и стручни скуп „Развој услуга у заједници – заједнички пут у будућност“; организатори: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова;
- 24.04.2017. Округли сто са директорима центара за социјални рад на територији АПВ; организатор: Покрајински завод за социјалну заштиту;
- 03.05.2017. „Унапређење знања водитеља случаја у раду са децом и младима“; аутор и водитељ: Весна Трбовић, ЦСР Стара Пазова;
- 04.05.2017. „Развој комуникацијских вештина из угла супервизора у ЦСР“; организатор: ЦСР Рума;
- 08.05.2017. Трибина „Болести зависности у породици и заштита деце“; организатор: ЦСР Стара Пазова;
- 21.05.2017. Обука мултисекторског тима сремског округа за примену новог Закона о спречавању насиља у породици; организатори: Покрајински секретаријат за здравство, Центар за подршку женама Кикинда, Центар за социјални рад „Сава“;
- 23-24.05.2017. „Учешће институција система социјалне заштите у обезбеђивању подршке мигрантима“; организатори: Међународна организација за миграције, Програм Уједињених нација за развој;
- 31.05. – 01.06.2017. „Даљи правци развоја система система социјалне заштите – положај ЦСР у судским поступцима“; организатори: Удружење стручних радника социјалне заштите Србије, Асоцијација ЦСР Србије, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања;
- 15.06.2017. Конференција за медије „Насиље оставља трајне модрице на души“; организатор: Amity;

- 16.06.2017. „Почетак примене новог Закона о ОУП“; организатори: „Параграф“, Комора социјалне заштите;
- 23.06.2017. „Писање пројеката за донаторска средства и порески аспект донација – ПДВ“; организатор: Центар за едукацију и управљање пројектима;
- 23.06.2017. *Подришка центру за социјални рад за координирану заштиту од насиља у породици*; организатори: Аутономни женски центар и Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова;
- 27.06.2017. „Невидљиви сведоци и двоструке жртве: Веза између насиља према женама и злостављања деце“; организатори: Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова, Аутономни женски центар;
- 15.08.2017. *Састанак директора центара за социјални рад сремског округа*; организатор: ЦСР Стара Пазова;
- 23.08.2017. *Састанак представника Координационог тела за родну равноправност о донацији паник тастера центрима за социјални рад*; организатор: Координационо тело за родну равноправност;
- 25.08.2017. *Састанак представника Министарства са директорима центара за социјални рад и додела паник звона*; организатор: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања;
- 11.09.2017. *Подришка центру за социјални рад за координирану заштиту од насиља у породици*; организатор: Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова;
- 13.09.2017. *Седница Управног одбора Асоцијације центара за социјални рад*; организатори: Асоцијација центара за социјални рад, ЦСР Стара Пазова;
- 20-22.09.2017. „Унапређење квалитета живота старих особа – дневне услуге у заједници“; организатори: Удружење послодаваца установа социјалне заштите старих и одраслих лица Војводине и Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова;
- 21.09.2017. „Сети се да и ја имам права“; организатор: Геронтолошки центар Београд;
- 22-23.09.2017. „Превладавање професионалног стреса“; организатори: Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова, Аутономни женски центар;
- 03.10.2017. Трибина „Заштита од насиља у породици у светлу Закона о спречавању насиља у породици“; организатори: ЦСР Стара Пазова, Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова;
- 05-06.10.2017. Симпозијум болести зависности са међународним учешћем „Постмодернизам, граничност и зависност“; организатори: Заједница клубова лечених алкохоличара, Комора социјалне заштите, Српско лекарско друштво – Секција за болести зависности, град Шабац;
- 11.10.2017. Први симпозијум медицинских сестара и техничара у геронтологији - „Квалитет живота старијих особа“; организатор: Удружење медицинских сестара и здравствених техничара Бачка Паланка;
- 17.10.2017. Трибина „Оснаживање жртава насиља у породици – упознавање са правима, ресурсима и поступцима за остваривање права“; организатори: ЦСР Стара Пазова, Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова;
- 20.10.2017. Пети симпозијум секције сестара у патронажи Војводине – „Превенцијом до бољег здравља“; организатор: Савез здравствених радника Војводине;

- 23-24.10.2017. *“Насиље у породици и институционална заштита”*; организатори: Аутономни женски центар и Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова;
- 03.11.2017. Међународна конференција *„Центар за социјални рад данас – изазови и могућности“*; организатори: ЦСР Стара Пазова, Општина Стара Пазова;
- 06.11.2017. *Подришка центру за социјални рад за координирану заштиту од насиља у породици*; организатори: Аутономни женски центар и Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова;
- 25.11.2017. Међународна конференција *„Унапређење квалитета живота старих особа – дневне услуге у заједници“*; организатори: Удружење послодаваца установа социјалне заштите старих и одраслих лица Војводине, Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова;
- 28.11.2017. Трибина *“Кроз живот без насиља”*; организатори: Завод за равноправност полова и Општина Стара Пазова;
- 29.11.2017. *„Улога и значај управљања временом у раду водитеља случаја и супервизора у центру за социјални рад“*; организатори: Покрајински завод за социјалну заштиту, ЦСР Стара Пазова;
- 29.11.2017. Стручни састанак о програмима рада са починиоцима насиља у породици – *“Ка стандардизованим и интегрисаним програмима”*; организатор: Уједињене нације – Програм за развој (UNDP);
- 08.12.2017. *„Лишење пословне способности и старатељска заштита одраслих и старијих – стварни интерес корисника или формална еутаназија“*; организатор: Геронтолошки центар Кањижа;
- 08.12.2017. *Састанак директора центара за социјални рад сремског округа*; организатор: ЦСР Пећинци;
- 12.12.2017. *Конференција мреже „Живот без насиља“*; организатор: Покрајински заштитник грађана – омбудсман;
- 12.12.2017. Трибина *“Превенција вршњачког насиља, посебни ризици и мере заштите и реаговање у случају када се насиље деси”*; организатори: Економско-трговинска школа “Вук Караџић” и чланови Координационог тела за заштиту од насиља у породици општине Стара Пазова;
- 13.12.2017. *„У сусрет стресу – стратегије превладавања стреса, професионалног оптерећења и емоционалне исцрпљености“*; организатор: ШОСО „Милан Петровић“ са домом ученика, Нови Сад.
- 13.12.2017. Трибина *“Превенција вршњачког насиља, посебни ризици и мере заштите и реаговање у случају када се насиље деси”*; организатори: ОШ “Симеон Аранички” и чланови Координационог тела за заштиту од насиља у породици општине Стара Пазова;
- 13.12.2017. *Конференција поводом изградње холистичко-рехабилитационог центра “Ослонац”*; организатор: Општина Стара Пазова;
- 14.12.2017. *Едукација сарадника за пружање помоћи жртвама насиља у породици*; организатор: ЦСР Стара Пазова.

Центар за социјални рад је у извештајном периоду омогућио свим стручним радницима да похађају програме обуке и присуствују другим стручним скуповима, у складу са потребама и исказаним интересовањима за професионални развој. Посебан фокус био је на едукацији стручних радника који су у претходном периоду остварили мање бодова за обнављање лиценце за рад.

Едукације су финансиране из редовних средстава локалне самоуправе и Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова.

Центар за социјални рад општине Стара Пазова је у 2017. години реализовао обуке за хранитеље и усвојитеље, као и трибине за грађане и сараднике.

Пренос знања и информација у Центру за социјални рад одвија се и интерно кроз:

- организовање обука новозапослених и других стручних радника/волонтера;
- координацију, усмеравање, обучавање, подстицање и евалуирање развоја стручних компетенција водитеља случаја од стране супервизора;
- пружање консултантске правне подршке водитељима случаја;
- обезбеђивање неопходног едукативног материјала;
- рад сталних и повремених стручних и саветодавних тела (колегијум руководиоца, колегијуми служби, стручни тимови).

Неке од области едукације и усавршавања за које су стручни радници изразили потребу и интересовање су:

- „Успешно управљање пројектима и људским ресурсима“
- „Деца са проблемима у понашању – програм подршке за децу и њихове одгајатеље“
- „Преговарање и медијација у социјалној заштити – унапређење вештина комуникације и решавања конфликта“
- „Медијација у породичним споровима“
- „Програм интензивног третмана деце са проблемима у понашању, емоционалном и социјалном развоју и функционисању – ПИТ“
- „Знања и вештине у приступу корисницима са менталним поремећајем у систему социјалне заштите“
- „Превладавање стреса на послу и превенција професионалног изгарања – основни ниво“
- „Преговарање са тешко сарадљивим корисницима у социјалној заштити“
- „Партнерске и брачне везе: опстанак“
- „Услуга смештај у другу породицу за одрасле и старе“.

2.4.1 Међународна конференција „Центар за социјални рад данас – изазови и могућности“

У години јубилеја, 35 година постојања и рада, Центар за социјални рад општине Стара Пазова организовао је значајан стручни скуп, конференцију стручних радника социјалне заштите са међународним учешћем.

Конференција под називом **„Центар за социјални рад данас – изазови и могућности“**, одржана је у Старој Пазови у просторијама Спортског центра Фудбалског савеза Србије, у петак 03.11.2017. године.

Овој конференцији је присуствовало 233 стручних радника социјалне заштите из Србије, а као предавачи учешће су узели афирмисани стручњаци из земље и региона: Словеније, Македоније, Републике Српске и Црне Горе.

У име покровитеља, Општине Стара Пазова, скупу је присуствовао председник општине Стара Пазова *г-дин Ђорђе Радиновић*, који је свечано отворио конференцију.

Честитке за значајан јубилеј и поздравне речи, присутнима су упутили и подсекретар Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова *г-дин Палимир Тот*, директор Коморе социјалне заштите *г-дин Игор Бошњаковић* и заменик председника Управног одбора Асоцијације ЦСР Србије *г-ђа Рада Дивац*.

Скупу су присуствовали и помоћник директора Републичког завода за социјалну заштиту *г-дин Живорад Гајић*, директор Покрајинског завода за социјалну заштиту *г-ђа Татијана Грнчарски* са сарадницима, која је уједно била и предавач, начелник одељења за друштвене делатности у Општини Стара Пазова *г-дин Жељко Шолаја*, секретар Црвеног крста Стара Пазова *г-дин Живан Радаковић*, други представници локалне самоуправе, локалних организација, невладиних организација и средстава јавног информисања.

Теме конференције односиле су се на сиромаштво и социјалну искљученост, пословну способност и старатељство, развој услуга социјалне заштите и етички кодекс, уз представљање примера добре праксе из рада домаћих и страних установа и могућности за регионалну сарадњу.

Помоћник директора ЈУ Центар за социјални рад Бања Лука мр Сандра Добријевић Шипка изложила је тему *„Примјена процесног приступа (ИСО 9001:2015) у Центру за социјални рад – искуства и препоруке“*; др Биљана Нацкова Вељковић и Сузана Вељановска из Међуопштинског Центра за социјални рад Битољ говориле су о *етичком кодексу и пракси социјалних радника у Републици Македонији и улози Центра за социјални рад као органа старатељства*; мр Клара Гоља, виши референт за социјална питања општине Канал на Сочи, представила је *улогу општине Канал на Сочи у области социјалне заштите и NET AGE пројекат као пример добре праксе у развоју регионалне сарадње*; о улози Центра за социјални рад као органа старатељства у Црној Гори говорила је Анђела Лалатовић, дипл. социјални радник Центра за социјални рад Херцег Нови; тему *„Центар за социјални рад у Републици Словенији као орган старатељства - данас и изазови новог Породичног законика убудуће“* изложио је директор Центра за социјални рад Љубљана-Шишка Матеј Бабшек.

Испред Покрајинског завода за социјалну заштиту предавач је била директорка Татијана Грнчарски, која је представила искуства Завода у раду са центрима за социјални рад на територији АП Војводине и изложила тему *„Пословна способност – Грађанска смрт – Имам ли право да донесем одлуку?“*. О улози центра за социјални рад у развоју услуга социјалне заштите у циљу подршке квалитету живота деце и породицама говорила је Биљана Маричић, координатор Дневног центра за децу и младе у Темерину. Весна Трбовић, руководица Службе за заштиту деце и младих у Центру за социјални рад општине Стара Пазова, представила је *улогу центра за социјални у смањењу сиромаштва и социјалне искључености грађана*. Модератори конференције биле су Ружица Таушановић и Весна Ђорђевић, стручне раднице Центра за социјални рад.

У завршном делу конференције одржане су дискусије у мањим групама на теме *„Улога центра за социјални рад као органа старатељства“*, *„Етичке дилеме и стандарди стручног рада у центру за социјални рад“* и *„Улога центра за социјални рад у развоју дневних услуга у заједници“*, а модератори дискусионих група биле су Дајана Костић, Весна Трбовић и Мирјана Соколовић, руководиоци служби Центра за социјални рад општине Стара Пазова. Скуп је затворен сумирањем закључака и препорука.

Учесници скупа су у оквиру евалуације потврдили да је конференција допринела стицању корисних информација на тему рада центара за социјални рад и да ће им информације и размена искустава са колегама из региона бити корисни у пракси.

Покровитељ конференције била је Општина Стара Пазова, која је у целости сносила трошкове организације скупа.

2.5 ПРИТУЖБЕ НА РАД ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

Током извештајног периода поднето је 12 притужби на рад Центра за социјални рад општине Стара Пазова. Од укупно 12 притужби, 10 се односило на рад запослених у Служби за заштиту деце и младих, а 2 притужбе су се односиле на рад запослених у Служби за заштиту одраслих и старијих лица. Притужбе су подношене Покрајинском секретаријату за социјалну политику, демографију и равноправност полова (8), Центру за социјални рад (3) и Заштитнику грађана (1). Поводом притужби Покрајинском секретаријату за социјалну политику, демографију и равноправност полова и Заштитнику грађана прослеђени су списи предмета, односно достављени потребни подаци о раду са корисницима. Поводом поднетих притужби утврђено је да је Центар за социјални рад поступао у складу са Правилником о организацији, нормативима и стандардима рад центара за социјални рад („Сл. гл. РС“, бр. 59/2008 и 37/2010).

3. КОРИСНИЦИ УСЛУГА ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

3.1 АНАЛИЗА ЗАСТУПЉЕНОСТИ КОРИСНИЧКИХ ГРУПА, ПРОБЛЕМА И ПОЈАВА

На евиденцији Центра за социјални рад је у 2017. години било укупно 4965 корисника – 1407 (28%) деце, 344 (7%) младих, 2306 (46%) одраслих и 908 (18%) старијих лица. Број и структура корисника нису значајније измењени у односу на претходни извештајни период, када је на евиденцији Центра за социјални рад било 4917 корисника.

Графикон 9 – Старосна структура корисника ЦСР у 2017. години

У структури корисника Центра за социјални рад преовлађују корисници пренети из претходног периода – 3432 (69%), као и реактивирани корисници – 943 (19%), а у 2017. години евидентирано је 590 (12%) нових корисника који до тада нису били у систему социјалне заштите. Током извештајног периода у пасиву је стављено 627 корисника, па је на дан 31.12.2017. године на евиденцији Центра за социјални рад било 4338 корисника.

Графикон 10 – Флукуација корисника ЦСР у 2017. години

Структура малолетних корисника (деце) према заступљености корисничких група је следећа:

- деца чије су породице корисници новчане социјалне помоћи и других видова материјалних давања – 846
- деца чији се родитељи споре око начина вршења родитељског права – 207
- деца са проблемима у понашању и сукобу са законом – 105
- деца са инвалидитетом – 86
- деца под старатељством – 83
- деца са неадекватним родитељским старањем – 65
- деца жртве насиља и занемаривања – 45
- деца у поступцима располагања имовином – 22
- деца у поступцима одређивања личног имена – 8.

У структури малолетних корисника у односу на претходни извештајни период уочава се увећање броја деце чије су породице корисници новчане социјалне помоћи и других видова материјалних давања. Такође, приметан је значајан пораст броја деце са проблемима у понашању и сукобу са законом, који је у 2017. години два и по пута увећан у односу на претходну годину. Број деце жртава насиља и занемаривања у извештајном периоду је смањен за 31%.

Структура пунолетних корисника (млади, одрасли и старији) према заступљености корисничких група је следећа:

- материјално угрожене особе – 2000
- особе које имају потребе за домским смештајем и другим услугама социјалне заштите у локалној заједници – 782
- особе са инвалидитетом – 589
- особе које се споре око вршења родитељског права – 374
- жртве насиља, занемарене особе и у ризику од занемаривања – 109
- особе са друштвено неприхватљивим понашањем – 98
- бескућници – 1.

У структури пунолетних корисника у односу на претходни извештајни период може се уочити пораст броја материјално угрожених особа на евиденцији Центра за социјални рад за 6%. Број евидентираних пунолетних жртава насиља у породици смањен је за 36% у односу на 2016. годину.

На основу анализе корисничких група малолетних и пунолетних корисника увиђа се да је *материјална угроженост* најчешћи проблем због којег је грађанима потребна друштвена подршка; наиме, чак 57% корисника Центра за социјални рад је материјално угрожено, а посматрано у односу на укупан број становника општине Стара Пазова (65792), материјално угрожених грађана у систему социјалне заштите има 4%.

Актуелна мигрантска криза није утицала на повећање обима посла Центра за социјални рад.

3.2 ТЕШКОЋЕ У РАДУ У ОДНОСУ НА ПОСЕБНЕ КОРИСНИЧКЕ ГРУПЕ

Неке од идентификованих тешкоћа у раду у односу на посебне корисничке групе односе се на:

- *рад са мултипроблемским породицама* у погледу мотивисања родитеља за доласке на саветодавне и едукативне радионице са циљем јачања родитељских вештина и компетенција;
- *заштиту малолетних лица која се налазе у скитњи*, односно *заснивају ванбрачне заједнице*, у погледу тешкоћа у мотивисању за породични смештај када се утврди да родитељи не поседују капацитете за одговорно родитељство;
- *збрињавање душевно оболелих лица лишених пословне способности* у установе социјалне заштите због попуњености смештајних капацитета и недостатка ресурса, а са друге стране немогућност њиховог збрињавања у отвореној заштити; као нарочит проблем се издваја *отпуст психијатријских болесника* који су под непосредним старатељством Органа старатељства из здравствених установа без претходног договора са Центром за социјални рад у погледу обезбеђивања адекватног смештаја;
- када је у питању рад са *старијим лицима и одраслим особама са инвалидитетом* које користе услуге помоћи у кући, специфичне тешкоће у раду односе се на *немогућност задовољавања потреба за већим обимом услуга* код одговарајућег броја корисника услед недовољних капацитета Службе, па се као последица таквог стања може уочити појава „рада у сивој зони“ у смислу приватног ангажовања лица за негу и помоћ;
- *неразвијеност сродних локалних услуга* које би имале за циљ олакшавање живота у природној средини за следеће корисничке групе: 1) *тешко оболела лица код којих је лечење окончано*; 2) *душевно оболела лица*; 3) *лица која живе у условима екстремног сиромаштва*;
- *недостатак услуге прихватилишта* на регионалном нивоу;
- *недостатак услуге дневног борава* за одрасле особе са инвалидитетом;
- *неразвијеност услуга подршке за самосталан живот*;
- *недостатак услуге породичног сарадника*.

4. ПОСЛОВИ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД НА ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА, ПРИМЕНИ МЕРА И ОБЕЗБЕЂИВАЊУ УСЛУГА

4.1 ПРАВА, МЕРЕ И УСЛУГЕ КОЈЕ ОБЕЗБЕЂУЈЕ РЕПУБЛИКА

- **Новчана социјална помоћ**

У извештајном периоду је на евиденцији Центра за социјални рад било 1095 породица и појединаца који остварују право на новчану социјалну помоћ. У односу на претходни извештајни периоду број корисника права је готово исти (2016. година – 1097 корисника). Према врсти права, 148 корисника остварило је право на *новчану социјалну помоћ*, 435 корисника остварило је право на *увећану новчану социјалну помоћ*, а *ограничену новчану социјалну помоћ* добијало је 512 корисника. Правом на новчану социјалну помоћ обухваћено је укупно 2105 грађана – носилаца права и чланова њихових породица, од којих је 626 деце, 145 младих, 1132 одраслих и 202 старијих лица.

- **Додатак за помоћ и негу другог лица**

Корисника права на додатак за помоћ и негу другог лица је у 2017. години било 254, а корисника права на увећан додатак за помоћ и негу другог лица било је 314. У 2017. години донето је укупно 80 решења о признавању права на додатак и увећан додатак за помоћ и негу другог лица. Права су престала/прекинута за 62 лица.

- **Услуге смештаја**

На смештају у установама социјалне заштите се у извештајном периоду налазило 8 деце, 8 младих, 43 одраслих и 60 старијих лица са територије општине Стара Пазова. У 2017. години у установе је смештено једно дете и 21 пунолетан корисник. Домски смештај је прекинут за 24 пунолетна лица, углавном услед самовољног напуштања смештаја или смрти корисника.

На смештају у хранитељским породицама се у 2017. години налазило укупно 73 детета, од којих је 19 смештено у породицама сродника, а 54 смештено у друге, несродничке породице. На породични смештај је у извештајном периоду упућено 3 детета због неадекватног породичног смештаја и насиља. Породични смештај је престао за 6 деце, од којих су 4 враћена у биолошку породицу, једно је смештено у другу хранитељску породицу, док је једно дете усвојено.

На евиденцији Центра за социјални рад је у извештајном периоду било 38 пунолетних лица која су се налазила на смештају у другој породици. Већина пунолетних корисника налазила се на смештају у другим, несродничким породицама – 32, а свега 6 особа користило је услуге смештаја у породицама сродника. Нових пунолетних корисника породичног смештаја је у протеклој години било 6. Породични смештај престао је за 5 пунолетних корисника, од којих су 3 смештена у установе социјалне заштите, један је премештен у другу хранитељску породицу, док се један вратио у биолошку породицу.

- **Усвојење**

У извештајном периоду је засновано усвојење једног детета са сметњама у развоју од стране страних држављана.

- **Старатељство**

Старатељским обликом заштите је у 2017. години било обухваћено 66 деце, 15 младих, 105 одраслих и 52 старија лица. Према врсти старатељства, мере сталне старатељске заштите примењене су на 137 корисника, а под привременим старатељством било је 101 лице. У извештајном периоду се под непосредним старатељством Центра за социјални рад налазило 125 лица, а 113 корисника налазило се под старатељством физичког лица (сродника, хранитеља). Нових корисника старатељске заштите је у извештајном периоду било 25, а старатељство је престало за 18 корисника.

- **Надзор над вршењем родитељског права**

У извештајном периоду је донето 24 решења о мерама превентивног надзора над вршењем родитељског права, као и 5 решења о мерама корективног надзора над вршењем родитељског права у оквиру којих су изречена упозорења родитељима о

недостацима у вршењу родитељског права и упућивање родитеља на разговор у породично саветовалиште.

- **Налази и мишљења по захтеву суда и других институција**

У 2017. години у Центру за социјални рад је издато укупно 286 налаза и мишљења по захтеву суда који се односе на малолетне и пунолетне кориснике, као и налаза и мишљења другим институцијама.

- **Издавање потврда и уверења**

У Центру за социјални рад је у извештајном периоду издато укупно 1022 потврда и уверења грађанима – уверење за родитељски додатак, уверење за прво дете, уверење о пословној способности, уверење за заштиту од насиља, уверење за кориснике новчане социјалне помоћи и др.

- **Неодложне интервенције**

У извештајном периоду предузето је 167 неодложних интервенција. Неодложне интервенције су предузимане за 39 деце, 12 младих, 94 одраслих и 22 старија лица.

4.2 ПРАВА, УСЛУГЕ И ОЛАКШИЦЕ КОЈЕ ОБЕЗБЕЂУЈЕ ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

- **Једнократна новчана помоћ**

Право на једнократну новчану помоћ је у извештајном периоду остварило 1698 корисника – носилаца права. Овим грађанима је додељено 2348 једнократних помоћи у укупном износу од 19.533.462,77 РСД.

Укупан износ новчаних помоћи датих грађанима старопазовачке општине је у извештајном периоду био изразито висок и достигао двоструко веће суме у односу на 2016. годину. Наиме, у 2016. години из буџета локалне самоуправе издвојено је 9.703.567,82 РСД за једнократне помоћи грађанима, док је у 2017. години издвојено чак око 10 милиона динара више.

У графиконима 12 и 13 дат је упоредни приказ једнократних новчаних помоћи и њихових износа у 2016. и 2017. години.

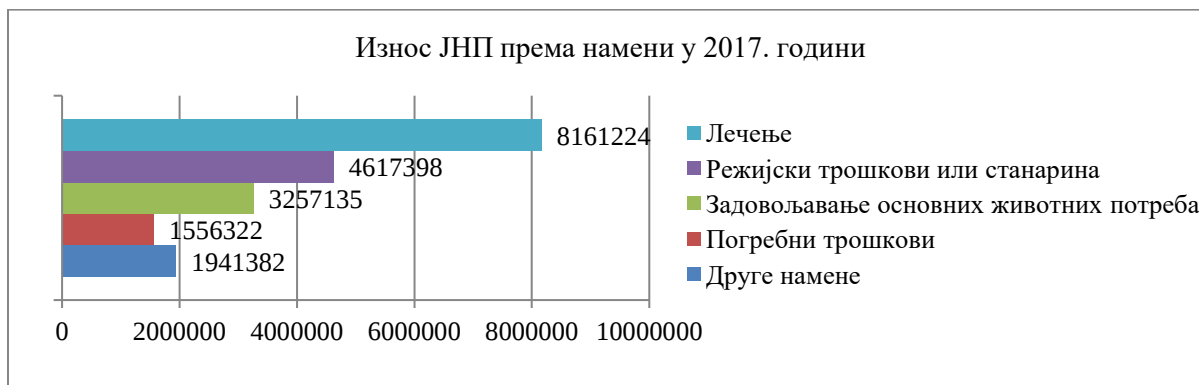

Графикон 11 – Једнократне новчане помоћи

Графикон 12 – Износи исплаћених једнократних новчаних помоћи

Према намени једнократних новчаних помоћи у 2017. години, највише средстава је издвојено за помоћ у вези лечења – 8.161.224,00 РСД, помоћ у задовољавању основних животних потреба – 4.617.398,67 РСД, помоћ у плаћању режијских трошкова или станарине – 3.257.135,07 РСД и погребне трошкове – 1.556.322,11 РСД, а за друге потребе издвојено је 1.941.382,92 РСД.

Графикон 13 – Износ ЈНП према наменама у 2017. години

- **Бесплатан огрев**

Локална самоуправа је за грејну сезону 2017/2018 обезбедила бесплатан угаљ за материјално угрожене грађане у старопазовачкој општини. Право на бесплатан угаљ имао је 1121 материјално угрожени грађанин (породице и појединци) из система социјалне заштите. Подела огрева је окончана половином јануара 2018. године.

- **Бесплатан превоз ученика који се налазе на редовном школовању ван места пребивалишта**

Право на бесплатан превоз ученика који се налазе на редовном школовању ван места пребивалишта је у 2017. години остварило 171 дете из материјално угрожених породица.

- **Стипендија за студенте без родитељског старања који се налазе на породичном или домском смештају**

У 2017. години није било корисника којима су додељене стипендије за студенте без родитељског старања који се налазе на породичном или домском смештају.

- **Помоћ у осамостаљивању младих по изласку из установе социјалне заштите или хранитељске породице**

За петоро младих којима је престао породични или домски смештај локална самоуправа је у извештајном периоду обезбедила помоћ у осамостаљивању, а укупан износ помоћи исплаћене за ову намену је 220.000,00 РСД.

- **Право на бесплатан оброк у Народној кухињи**

У 2017. години Центар за социјални рад је донео 989 решења о признавању права на бесплатан оброк у Народној кухињи који обезбеђује Црвени крст а финансира локална самоуправа.

- **Помоћ у кући**

Услуге помоћи у кући је у извештајном периоду користило 86 старијих лица и 20 одраслих особа са инвалидитетом. У 2017. години евидентирана су 22 нова корисника услуга, а услуге су престале за 18 корисника, углавном услед смрти, пресељења или смештаја у дом.

- **Клуб за одрасла и старија лица**

Клуб за одрасла и старија лица био је отворен радним данима (понедељак – петак) од 09 до 15 часова и својим члановима обезбеђивао боравак у организованом окружењу, коришћење његових садржаја и учешће у пригодним активностима.

У Клубу за одрасла и старија лица је у 2017. години реализовано укупно 162 активности:

- 60 медицинских саветовалишта за мерење ТА и ШУК, испитивање слуха и испоруку слушних апарата;
- 31 радионица Секције ручних радова;
- 51 дружење и манифестација локалних партнера – Друштво за афирмацију инвалида “Феникс”, Удружење хранитеља “Широко срце”, Месна организација пензионера, Удружење „Фрушка гора – Срем”, Градски хор, УЛУСП, Црвени крст; дружења и манифестације одвијале су се у форми посела, прослава рођендана, игранки, дочека Нове године, прославе 8. марта, свечаних вечера и предавања;
- 4 манифестације у организацији Центра за социјални рад поводом обележавања “Октобарских дана солидарности са старима” и окупљање ради афирмације међугенерациске солидарности у сарадњи са ПУ „Полетарац“;
- приредба у организацији Центра за социјални рад поводом поделе новогодишњих пакетића за децу на породичном смештају уз пригодан програм – представу за децу;
- 6 семинара и 2 обуке за потребе Центра за социјални рад;
- 6 изнајмљивања просторија Клуба од стране грађана.

- **Саветовалиште за брак и породицу**

Саветодавно-терапијске услуге у Саветовалишту за брак и породицу је у 2017. години користило 109 грађана. Ови грађани користили су услуге индивидуалног саветовања (64 лица), као и услуге саветодавног усмеравања породице и породичне

терапије (80 лица). У Саветовалишту је у извештајном периоду одржано укупно 369 сеанси.

- **Бесплатна правна помоћ**

У извештајном периоду је поднето 216 захтева за бесплатну правну помоћ, по основу којих су корисницима пружене услуге правног саветовања у области породичне и социјалне заштите, као и помоћ у писању поднесака.

- **Субвенције за плаћање воде и канализације**

У извештајном периоду је 12 домаћинстава поднело захтев за остваривање попушта у плаћању комуналних услуга код ЈКП „Водовод и канализација“ Стара Пазова, који обезбеђују локална самоуправа и јавно-комунално предузеће.

- **Новогодишњи пакетићи**

Локална самоуправа је у извештајном периоду издвојила средства за 509 новогодишњих пакетића за децу чије су породице корисници новчане социјалне помоћи и децу из других материјално угрожених породица из система социјалне заштите, као и средства за 44 пакетића и 77 џепараца за децу која се налазе на домском и породичном смештају и под старатељством.

4.3 ПРИМЕРИ ДОБРЕ ПРАКСЕ У СТРУЧНОМ РАДУ

Као пример добре праксе у стручном раду може се навести добра координација и сарадња организационих јединица Центра за социјални рад у организовању и пружању подршке различитим корисничким групама. Развијеност *локалних услуга* које у оквиру рада установе пружају *Служба за помоћ у кући*, *Клуб за одрасла и старија лица* и *Саветовалиште за брак и породицу*, додатно проширује делатност Центра као установе социјалне заштите, олакшава и унапређује рад других организационих јединица и пружа драгоцену подршку, како директним корисницима услуга, тако и другим грађанима у локалној заједници који се налазе у систему социјалне заштите. У том смислу, неке од индиректних предности постојања ових локалних услуга, које су у Центру за социјални рад општине Стара Пазова јасно препознате и максимално искоришћене у циљу унапређења свеукупног стручног рада, биће представљене у даљем тексту.

1) *Служба за помоћ у кући*, кроз рад домаћица – неговатељица, социјалног радника и возача комби возила адаптираног за превоз лица која се крећу помоћу инвалидских колица (има уграђену механичку рампу), пружа подршку у раду другим организационим јединицама Центра за социјални рад. Нарочито је значајна сарадња са Службом за заштиту одраслих и старих, узимајући у обзир исту старосну структуру корисника.

Допринос Службе за помоћ у кући се нарочито огледа у *пружању подршке у вођењу случаја* која се манифестује кроз:

- негу корисника и хигијенско-здравствено збрињавање;
- припрему документације за смештај у установу (заказивање и обављање лекарских прегледа);

- превоз корисника до установа здравствене и социјалне заштите и на преглед органа вештачења у Нови Сад или Сремску Митровицу код остваривања права на додатак и увећан додатак за помоћ и негу другог лица;
- формалну социјалну контролу, уз пружање услуга, по затварању случаја, односно до реализације породичног или домског смештаја;
- пратњу од стране медицинског особља до здравствених установа или установа социјалне заштите која се обезбеђује корисницима са високим здравственим ризиком.

2) *Клуб за одрасла и старија лица* пружа могућност активације корисника Центра за социјални рад укључивањем у садржаје који се у њему реализују. У оквиру рада Клуба корисницима је омогућено да бораве у просторијама Клуба сваким радним даном у периоду од 09 до 15 часова уз читање дневне штампе, играње друштвених игара и припрему топлих напитака и безалкохолних пића, доступне су им услуге медицинског саветовалишта за мерење ТА и ШУК, испитивање слуха и испоруку слушних апарата, омогућено им је да учествују у раду Секције ручних радова и присуствују дружењима, културно-забавним манифестацијама, изложбама, предавањима и другим пригодним садржајима који се у њему организују.

3) *Саветовалиште за брак и породицу*, поред рада са грађанима који самоиницијативно поднесу захтев за коришћење услуга, обезбеђује и могућност упућивања корисника који се налазе у систему социјалне заштите на саветодавно-терапијске сеансе у ситуацијама када водитељи случаја процене да би услуге породичне терапије биле целисходне за појединачног корисника, односно породицу. Постојање Саветовалишта олакшава рад водитеља случаја у погледу саветодавног усмеравања и обезбеђује додатну стручну потпору њиховом раду са различитим корисничким групама у случајевима када постоји мотивисаност за рад на отклањању проблема и унапређењу породичног или личног функционисања. Нарочито значајан допринос Саветовалишта у односу на корисничке групе огледа се у пружању психосоцијалне подршке жртвама насиља у породици у циљу опоравка и оснаживања.

У раду *Службе за заштиту деце и младих* се као добра праксанарочито истиче успешност у организовању породичних конференција и конференција случаја у сарадњи са школама и Домом здравља и њихова ефикасност у пружању подршке родитељима и малолетној деци у превазилажењу развојних тешкоћа и обезбеђивању правилног одрастања и сазревања деце.

Добра пракса у раду *Службе за заштиту одраслих и старих* односи се, како на унутрашњи аспект функционисања у погледу сарадње и тимског рада, тако и на успешну комуникацију и сарадњу која је успостављена са колегама запосленим у институцијама и организацијама у локалној заједници (Црвени крст, Општина Стара Пазова, Дом здравља, Полиција, Месне заједнице и др.) у посредовању за потребе корисника, обезбеђивању ресурса, прикупљању података и др. У неколицини случајева се као добра пракса показала и доследна примена Закона о заштити лица са менталним сметњама у погледу сарадње представника различитих система у поступцима за задржавање без пристанка и смештај без пристанка лица са менталним сметњама.

4.4 ОРГАНИЗАЦИОНИ И КАДРОВСКИ ПРОБЛЕМИ У ВОЂЕЊУ СЛУЧАЈА И СУПЕРВИЗИЈИ

Немогућност ангажовања стручних радника – водитеља случаја на неодређено време и ограничење рока за ангажовање запослених на одређено време доводи до честе смене стручних радника и потребе за учесталим интерним обукама неискусних кадрова. Потешкоће су нарочито изражене приликом рада на сложенијим предметима,

које често преузимају стручни радници са вишегодишњим искуством, па се јавља преоптерећеност, како водитеља случаја, тако и супервизора/руководиоца, услед интензивног индивидуалног рада са водитељима. Такође, повремено се јављају тешкоће код праћења планова и евалуације истих због недостатка континуитета у раду услед промене водитеља случаја, којима се отежава увид у целину предмета којима су задужени.

И поред наведених тешкоћа, рад на предметима у извештајном периоду вршио се уз поштовање прописаних рокова.

4.5 УЛОГА ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД У ПЛАНИРАЊУ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ У ЛОКАЛНОЈ СРЕДИНИ – САРАДЊА СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

У праћењу актуелног стања, планирању и унапређењу социјалне заштите у локалној заједници Центар за социјални рад активно сарађује са Општином Стара Пазова, којој доставља извештаје о раду, резултате реализованих истраживања и други аналитички материјал којим се евалуирају учинци постојећих права и услуга и указује на могуће незадовољене потребе и проблеме грађана, за које представници локалне власти показују нарочиту сензибилисаност.

Центар за социјални рад је укључен у израду локалних акционих планова и друге значајне документације коју припрема и доноси локална самоуправа кроз учешће својих представника у раду радних група и давање података, мишљења, предлога и сугестија у усменој или писаној форми.

4.6 ДОСТУПНОСТ И РАСПРОСТРАЊЕНОСТ ЛОКАЛНИХ УСЛУГА У ЗАЈЕДНИЦИ

Грађанима општине Стара Пазова доступне су следеће локалне услуге које обезбеђује локална самоуправа:

1. Помоћ у кући

Пружалац услуга је Центар за социјални рад, а услуге се пружају у оквиру посебне организационе јединице која је основана Одлуком Општине Стара Пазова 2009. године и финансира се из локалног буџета. Корисници услуга су пунолетни грађани од навршених 26 до 65 година живота (одрасли) и грађани старији од 65 година (старији) који имају ограничења физичких и/или психичких способности због којих нису у стању да живе независно у својим домовима без редовне помоћи у активностима дневног живота, неге и надзора, при чему је породична и срединска подршка недовољна или није расположива. Капацитет службе је такав да обухвата 80 корисника услуга помоћ у кући. Услуге пружа 7 запослених лица. Центру за социјални рад је у извештајном периоду од стране Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања издата **лиценца** за пружање услуга помоћи у кући.

2. Клуб за одрасла и старија лица

Пружалац услуга је Центар за социјални рад, а услуге се пружају у оквиру посебне организационе јединице која је основана Одлуком Општине Стара Пазова 2009. године и финансира се из локалног буџета. Корисници услуга су пунолетни грађани од навршених 26 до 65 година живота (одрасли) и грађани старији од 65 година (старији). Капацитет клуба је такав да пружа услуге за 70 корисника/чланова. Услуге пружа једно запослено лице. Ова услуга социјалне заштите не подлеже лиценцирању.

3. Саветовалиште за брак и породицу

Пружалац услуга је Центар за социјални рад, а услуге се у оквиру пројекта пружају од 2003. године. Саветодавно-терапијске услуге на годишњем нивоу користи око 100 грађана. Услуге пружају социјални радник и специјални педагог који су стекли звање породичног терапеута, а њихов рад финансира Република, будући да су ангажовани и на пословима јавних овлашћења. Психолог и правник који су од стране локалне самоуправе ангажовани у пројекту су због целисходније организације рада и недостатка одговарајућих кадрова распоређени на послове јавних овлашћења. У наредном периоду потребно је регулисати статус Саветовалишта кроз оснивање организационе јединице и уредити финансирање радних места радника ангажованих у пројекту и пружању услуга.

4. Дневни боравак за младе са сметњама у развоју „Искорак“

Услуге се пружају у оквиру посебне организационе јединице ШОСО „Антон Скала“ у Старој Пазови која је основана Одлуком Општине Стара Пазова 2010. године и финансира се из локалног буџета. Корисници услуга су млади са сметњама у развоју узраста од 18 до 26 година. Капацитет боравка је 15 корисника. Услуге пружају 2 запослена лица. Након навршене 26. године живота особе са инвалидитетом немају доступне услуге дневног боравка, иако се показују као потребне, па је рад на развоју услуге планиран у наредном периоду.

На територији општине се реализују и следеће социјално-заштитне **активности** пројектног и др. карактера **чији рад не финансира локална самоуправа**:

- Кућна нега и помоћ у кући за стара лица; пружалац услуга - Ехуменска организација из Новог Сада у сарадњи са Словачком Евангеличком црквом; помоћ у кући пружа 1 неговатељица/медицинска сестра за 10 сталних и 5 повремених корисника;
- Социјална задруга у руралној средини – организовање живота и становања уз подршку за особе са инвалидитетом и друге рањиве групе у ризику; пружалац услуга – Удружење за помоћ особама са сметњама у развоју Стари Град "Живимо заједно", Студентски трг 18, Београд; услуге се пружају на територији општине Стара Пазова - село Голубинци, у наменски купљеним сеоским кућама; капацитет за (трајно, повремено и привремено) становање је 15 особа, које користе услуге по принципу самофинансирања.

Од **недостајућих локалних услуга социјалне заштите**, нарочито се издваја проблем недостатка:

1. Прихватилишта и прихватне станице

У локалној заједници и региону се уочава недостатак прихватилишта/прихватне станице чије би услуге користила лица која се нађу у скитњи, просјачењу или другим околностима у којима је хитно потребно обезбедити прихват и привремени смештај. За ургентни смештај корисника актуелно се користе ресурси прихватилишта у ширем окружењу, а поједини корисници ургентно се збрињавају у хранитељске породице.

2. Дневног боравка за одрасла лица ометена у психофизичком развоју

Након навршене 26. године живота особама са инвалидитетом у локалној заједници нису доступне услуге дневног боравка. Услед недостатка садржаја свакодневне активације у локалној средини, ова група је изложена вишеструким ризицима – од друштвене изолације, искључености, маргинализације и ниског квалитета свакодневног живота.

4.7 РАД КООРДИНАЦИОНОГ ТЕЛА И ИНТЕРНОГ ТИМА ЗА ЗАШТИТУ ОД НАСИЉА У ПОРОДИЦИ

Центар за социјални рад општине Стара Пазова је члан Координационог тела за праћење реализације Споразума о сарадњи у спровођењу заштите жртава насиља у породици и партнерским односима на подручју општине Стара Пазова. Радом Координационог тела координира Основно јавно тужилаштво, а у његовом раду учествују и представници Полиције, Суда и Дома здравља. Састанци представника органа и институција које су чланови Координационог тела одржавају се од 01. јуна 2017. године, а током извештајног периода одржано је укупно 14 састанака. Састанци се одржавају два пута месечно, на сваких 15 дана.

У Центру за социјални рад формиран је и Интерни тим за заштиту од насиља у породици, који чини група од 5 стручних радника. Интерни тим почео је са одржавањем редовних састанака у августу месецу 2017. године, а до краја године одржано је укупно 12 састанака.

Рад Координационог тела и Интерног тима за заштиту од насиља у породици показао се као веома успешан у делу размене информација, сарадње стручњака и институција и обезбеђивању безбедности и ефикасне заштите жртава насиља у породици.

4.8 ПРОЈЕКТИ

Поред пројекта „Саветовалиште за брак и породицу“ који финансира локална самоуправа од 2003. године, у Центру за социјални рад су у извештајном периоду реализована и два пројекта – „Имам право на заштиту“ и „Алтернатива насиљу“ која су подржана од стране Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова, као и пројекат „Информисање грађана о правима“ у месним заједницама општине Стара Пазова.

Пројекат „Имам право на заштиту“

Пројекат „Имам право на заштиту“ реализован је у периоду од 01. јула до 30. новембра 2017. године. Циљеви пројекта су били да се створе услови за предупређење појаве насиља у породици, односно за отклањање његових последица, као и да се оснаже одрасле и старије жртве породичног и/или партнерског насиља. У пројекту су учествовали стручни радници Центра за социјални рад и други чланови Координационог тела за праћење реализације Споразума о сарадњи у спровођењу заштите жртава насиља у породици и партнерским односима на подручју општине – представници Основног јавног тужилаштва, Полицијске станице и Дома здравља у Старој Пазови.

У оквиру пројекта су у 5 насеља општине одржане две групе трибина на следеће теме: „Заштита од насиља у породици у светлу Закона о спречавању насиља у породици“ (предавачи: представници Основног јавног тужилаштва, Полицијске станице и Центра за социјални рад) и „Оснаживање жртава насиља у породици – упознавање са правима, ресурсима и поступцима за остваривање права“ (предавачи: представници Дома здравља и Центра за социјални рад).

Трибине су биле намењене свим грађаним и сарадницима који су изразили интересовање да се ближе упознају са садржајем новог Закона о спречавању насиља у породици и надлежностима органа и институција ангажованих на пружању заштите и оснаживању жртава насиља у породици. Трибине су биле од значаја и за стручне

раднике у социјалној заштити у погледу стварања услова за унапређење њихових компетенција и остваривање бодова потребних приликом обнављања лиценце за рад, будући да је реализација два скупа у оквиру пројекта прихваћена Одлуком Коморе социјалне заштите и да су присутни стручњаци учешћем на овим трибинама у својству слушалаца остварили 3 (три) бода.

Посећеност скупова од стране грађана, сарадника и стручних радника била је значајно висока, будући да је првом кругу трибина присуствовало 345 лица, а трибине другог циклуса посетиле су 202 особе (укупно – 547 грађана). Грађани су учешћем на трибинама проширили своја знања и стекли информације које ће им бити корисне у пракси. Учесници трибина су изразили интересовање и потребу за даљим организовањем сличних скупова у будућности.

Укупна вредност средстава додељених од стране Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова за реализацију пројекта „Имам право на заштиту“ по основу Јавног конкурса за финансирање, односно суфинансирање програма, мера и активности за подстицај и развој нових и унапређивање квалитета постојећих услуга социјалне заштите у 2017. години била је 830.000,00 РСД.

Пројекат „Алтернатива насиљу“

Пројекат „Алтернатива насиљу“ реализован је у периоду од 1. јула до 31. децембра 2017. године. Општи циљ пројекта био је да се спречи насиље над женама у породици кроз усвајање знања и вештина контроле беса и ненасилног решавања сукоба код починилаца насиља, превазилажење трауме насиља и јачање способности и вештина проактивног односа према животу за жене жртве насиља и превазилажење трауме од насиља код деце и младих и учење вештина за конструктивно решавање конфликта.

Циљна група пројекта биле су особе које су починиле партнерско насиље (12 особа), жене жртве партнерског насиља (12 особа), као и деца жртве насиља у породици (20 особа). Пројектним активностима обухваћене су породице са евиденције Центра за социјални рад.

У оквиру пројекта „Алтернатива насиљу“ реализоване су следеће саветодавно-терапијске и едукативне активности:

- индивидуални саветодавни рад са починиоцима насиља и групни психо-едукативни рад према акредитованом програму обуке професионалаца за третман починилаца насиља у партнерским односима;
- саветодавно-терапијски рад и групни психо-едукативни третман жена жртви насиља у партнерским односима;
- саветодавно-терапијски и групни социо-едукативни третман деце и младих жртви насиља у породици.

Укупна вредност средстава додељених од стране Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова за реализацију пројекта „Алтернатива насиљу“ по основу Јавног конкурса за финансирање, односно суфинансирање програма, мера и активности за подстицај и развој нових и унапређивање квалитета постојећих услуга социјалне заштите у 2017. години била је 1.000.000,00 РСД.

Пројекат – Информисање грађана о правима

Центар за социјални рад је у сарадњи са месним заједницама у старопазовачкој општини у извештајном периоду реализовао пилот пројекат чији је циљ повећање нивоа информисаности локалног становништва о правима, мерама и услугама у области социјалне заштите и приближавање рада установе грађанима свих насеља. Такође, пројекат је омогућио јачање сарадње са месним заједницама и стварање мреже сарадника који помажу у идентификовању социјално угрожених породица и појединаца и њиховом упућивању на коришћење права и услуга из система социјалне заштите. Пројекат је започет у марту 2017. године, а настављен је и током наредних месеци.

У оквиру пројекта тим стручних радника Центра за социјални рад боравио је у просторијама месних заједница, где су обављани информативни разговори са грађанима општине. Грађанима је обезбеђен увид у садржаје права у области социјалне заштите, услове, критеријуме и процедуре за коришћење, начине подношења захтева и потребну документацију и пружане су им друге потребне информације из делокруга рада установе. Радне посете месним заједницама обављале су се на месечном нивоу у периоду од 8 до 13 часоца. У пројекту је учествовало осам месних заједница – МЗ Стара Пазова, МЗ Нова Пазова, МЗ Нови Бановци, МЗ Стари Бановци, МЗ Бановци Дунав, МЗ Војка и МЗ Крњешевци и МЗ Сурдук.

4.9 ИНФОРМИСАЊЕ

Информисање грађана и јавности о правима, мерама и услугама социјалне заштите и другим битним подацима из делокруга рада установе вршило се и путем:

- **званичне Интернет презентације** Центра за социјални рад, која је уређена и ажурирана – www.csr-starapazova.org ;
- **електронских и штампаних медија** (РТВ Стара Пазова, РТВ Војводина, „Пазовачко огледало“, „Пазовачка ревија“, „Сремске новине“, „Хлас луду“, информативни билтен Асоцијације ЦСР Србије „Глас центара“ и др.) кроз припрему и објављивање информативних и стручних текстова и учешће у радијским и телевизијским емисијама;
- **информативног материјала** (брошуре, флајери, лифлети, плакати и др.), који је израђен и дистрибуиран;
- **званичне Интернет презентације Општине Стара Пазова**, на којој су објављене основне информације о Центру за социјални рад и његовој делатности;

У извештајном периоду дизајниран је **лого знак** Центра за социјални рад.

5. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Током извештајног периода Центар за социјални рад општине Стара Пазова обављао је послове у вршењу јавних овлашћења и обезбеђивању права, услуга и олакшица грађанима општине и значајно унапредио праксу рада.

Број и структура корисника Центра за социјални рад нису значајно измењени у односу на претходни извештајни период, а у структури корисника доминира група материјално угрожених лица. Број грађана који су остварили право на једнократну новчану помоћ, као и број и износ исплаћених једнократних помоћи, у 2017. години били су значајно високи. Број евидентираних жртава насиља у породици умањен је у односу на 2016. годину, а број деце са проблемима у понашању и у сукобу са законом значајно је увећан.

У раду са корисницима и обављању других стручних послова у Центру за социјални рад били су ангажовани стручњаци различитих профила – социјални радници, психолози, специјални педагози, педагози, правници, социолози, економисти, као и други радници. Број и структура радника запослених на неодређено време незнатно је измењена у односу на претходни извештајни период, услед престанка радног односа за социјалног радника и возача због испуњавања услова за остваривање права на пензију.

Стручним радницима запосленим у Центру за социјални рад омогућено је похађање акредитованих програма обуке и присуствовање семинарима, конгресима, конференцијама и другим стручним скуповима са различитим тематским садржајима. У извештајном периоду Центар за социјални рад општине Стара Пазова био је домаћин скупова и едукација и свечано је обележио 35 година постојања и рада организовањем конференције са међународним учешћем.

Услови рада су у извештајном периоду побољшани кречењем унутрашњости зграде, заменом прозора и врата у приземљу зграде и набавком потребне опреме за рад. У Центру за социјални рад су инсталирани *паник тастери*, чиме је повећан ниво безбедности корисника и запослених. Такође, израђени су недостајући правни акти.

Центру за социјални рад је у извештајном периоду од стране министарства надлежног за социјалну заштиту издата *лиценца за пружање услуга помоћи у кући*. У оквиру рада Центра за социјални рад грађанима општине биле су доступне и саветодавно-терапијске услуге, које су пружане кроз пројекат „*Саветовалиште за брак и породицу*“, као и услуге *Клуба за одрасла и старија лица*. Од недостајућих услуга социјалне заштите нарочито се издваја проблем непостојања *прихватилишта*, како у општини, тако и у региону. Такође, постоји потреба за развојем *дневног боравка за одрасле особе са инвалидитетом*.

Два пројекта – „*Имам право на заштиту*“ и „*Алтернатива насиљу*“ финансијски су подржана од стране Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова и реализована у 2017. години. У сарадњи са *месним заједницама*, кроз пружање информативних услуга у насељима општине, рад институције приближен је свим грађанима.

Током извештајног периода Центар за социјални рад је наставио успешну сарадњу са локалном самоуправом и институцијама и организацијама у локалној и широј средини и организовао бројна дружења и манифестације са локалним партнерима.

Видљивост рада Центра за социјални рад се обезбеђује кроз извештавање надлежних органа, информисање стручне и шире јавности путем званичне интернет презентације, информативног материјала и средстава јавног информисања, као и учешћем на стручним скуповима.

Председник Управног одбора
Тања Божанић

Директор
Рада Жугић

Број: 551-12-20/2018
Дана: 09.02.2018.
Стара Пазова